

**Ἐνθρονιστήριος Λόγος
τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου
(Στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ναυπάκτου, στίς 10-9-1995)**

Σεβασμιώτατε ἅγιε Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας καὶ Τοποτηρητὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Ναυπάκτου καὶ Ἁγ. Βλασίου, κ. Θεόκλητε,

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

Τίμιον Πρεσβυτέριον,

Εὐλαβέστατοι Διάκονοι,

Ὅσιώτατοι μοναχοὶ καὶ μοναχές,

Ἀξιότιμοι κ. Ὑπουργοὶ καὶ Βουλευτές,

Ἀξιότιμε κ. Νομάρχα,

Ἀξιότιμε κ. Περιφερειακὴ Διευθυντὰ,

Ἀξιότιμοι Κύριοι Δήμαρχοι,

Ἐντιμώτατοι Ἐκπρόσωποι τῶν Πολιτικῶν,

Στρατιωτικῶν, Δικαστικῶν, Ἐκπαιδευτικῶν

καὶ λοιπῶν ἀρχῶν,

Λαέ τοῦ Θεοῦ ἠγαπημένε,

Μεταφέροντας γιὰ τὴν παροῦσα περίπτωση τὸν λόγο τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου,
ἀναφωνῶ ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ τούτου θρόνου: «Ἱερόθεος, δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν (ἐν Ναυπάκτῳ καὶ Ἁγίῳ Βλασίῳ) χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς
ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Φιλ. α', 1-2).

Εἶμαι δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ταπεινὸς διάκονος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἀποστέλλομαι ἀπὸ τὴν Χάρη
τοῦ Θεοῦ στοὺς ἁγίους πού κατοικοῦν στήν κατὰ τὴν Ναύπακτον καὶ ἅγιον Βλάσιον Ἐκκλησία, γιὰ
νά τοὺς ὑπηρετήσω καὶ νά τοὺς διακονήσω πρὸς τὸν δρόμο τῆς σωτηρίας καὶ τοῦ ἁγιασμοῦ. Ἡ
ἀποστολικὴ αὐτὴ ἔκφραση καὶ εὐλογία δείχνει σαφῶς ποιό πρέπει νά εἶναι τό ἔργο τοῦ Ἀρχιερέως,
ποιός εἶναι ὁ βαθύτερος σκοπός του καὶ σέ ποιούς ἀποστέλλεται.

*

Ἰδοῦ, λοιπόν, ἐγὼ σήμερον εὐρίσκομαι ἐνώπιόν Σας. Μὲ τὴν ἐνθρονιστήρια ἀκολουθία ἀνήλθα
στόν περίπυστο αὐτόν θρόνο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου
«εὐαγγελιζόμενος τὴν εἰρήνην, εὐαγγελιζόμενος τὰ ἀγαθὰ» (Ρωμ. ι', 15).

Λίγες ἡμέρες πέρασαν ἀπὸ τότε πού ἡ Χάρη τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ψήφου τῶν
Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν πού συγκροτοῦν τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ
διὰ τῆς χειροτονίας, μέ ἔχρισε μέ τό μεγάλο καὶ τελειοποιό χρίσμα τῆς Ἀρχιερωσύνης. Καί σήμερα,
ἱστορικὴ ἡμέρα γιὰ μένα, ἀνήλθα στόν ὑψηλό αὐτό θρόνο, περιβαλλόμενος περιφανῶς «τόν

ποτάμιον... Μανδύαν, τόν πορφυροῦν καί περίχρυσον». «Καί τό κηρύκειον μετά χειρας βαστάζων, τήν εἰρήνην ἀπό τούτου... τῷ λαῷ ἐπεφώνησα, τοῦ ναοῦ παντός κατακρουομένου, καί οἰονεὶ δονομένου, τῇ τῆς πολυετίας βροντῶδει ἠχολογίᾳ», κατὰ τόν Ἐπίσκοπον Εὐρίπου καί μετέπειτα Μητροπολίτην Ἰωαννίνων Ἱερόθεον.

Ἀπό τήν μελέτη τῶν πατερικῶν κειμένων καί ἀπό τήν προσωπική μου πείρα, συναναστρεφόμενος ἀγίους ἀρχιερεῖς, γνωρίζω καλῶς ὅτι ἡ ποιμαντική ἐπιστήμη εἶναι θυσία καί προσφορά καί ὄχι ἄνεση καί τρυφή, εἶναι βίωση τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἄλλωστε, ὁ σταυρός εἶναι ἡ καθέδρα καί ὁ πραγματικός θρόνος τῆς θεολογίας, ἀλλά καί ὅλης τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακονίας. Ἡ ποιμαντική ἐπιστήμη δέν εἶναι κοσμική ἐξουσία, ἀλλά διακονία ἀγάπης καί προσφορᾶς, ἀφοῦ διά τῆς καθάρσεως, τοῦ φωτισμοῦ καί τῆς θεώσεως διαπαιδαγωγεῖται ὁ ἄνθρωπος πρὸς τήν ἐκπλήρωση τοῦ βαθυτέρου σκοποῦ τῆς ὑπάρξεώς του.

Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος παροτρύνει τοὺς ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας: «ποιμάνετε τό ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἐκουσίως, μηδέ αἰσχροκερδῶς, ἀλλά προθύμως, μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλά τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου» (Α' Πέτρ. ε', 2-3). Καί, βεβαίως, αὐτή ἡ παραγγελία γιά τήν ποιμαντική συνδέεται μέ τόν λόγο τοῦ Προφητάνακτος Δαυΐδ: «Κύριος ποιμαίνει με καί οὐδέν με ὑστερήσει. Εἰς τόπον γλόης, ἐκεῖ με κατεσκήνωσεν» (Ψαλμ. 22, 1-2).

Τό ποίμνιο δέν ἀνήκει στοὺς ἀνθρώπους ἀλλά στόν Θεό. Οἱ ἀρχιερεῖς καί οἱ ἱερεῖς ἐνεργοῦν κατὰ τήν ἐντολή τοῦ Χριστοῦ καί ἐξασκοῦν τήν ἀποστολή τους μέ τήν δύναμη τοῦ ὀνόματος καί τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ. Δέν πρέπει νά ὑπάρχη καμμία ἰδιοποίηση τοῦ ποιμνίου. Ἐπίσης, ὁ σκοπός τῆς ποιμαντικῆς εἶναι νά ὀδηγήσῃ τό ποίμνιο σέ τόπους γλόης καί σέ ὕδωρ ἀναπαύσεως. Κατὰ τόν ἅγιο Μάξιμο τόν Ὁμολογητή, τόπος γλόης εἶναι ἡ «πρακτική ἀρετή» καί ὕδωρ ἀναπαύσεως «ἡ γνῶσις τῶν γεγονότων».

Κατὰ τόν ἅγιο Νικήτα τόν Στηθαῖο, τό μυστήριον τῆς ἱεραρχίας καθιστᾷ τοὺς ἀνθρώπους ἢ ἀγγέλους ἢ θεούς, ἀνάλογα μέ τήν μετουσία τῆς θεοειδοῦς ιδιότητος καί, βέβαια, μετά τήν κοίμησή τους, τοὺς ἐνώνει μέ τίς οὐράνιες δυνάμεις καί μέ αὐτόν τόν Θεό, κατὰ τήν ἀναλογία τῆς θείας σοφίας καί τῆς γνώσεως.

Ἔτσι, λοιπόν, ἡ ἐξάσκηση τῆς ποιμαντικῆς εἶναι πολύ τιμητική ἀποστολή, ἀλλά καί ἐπικίνδυνη πράξις, γιατί, ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος, ὁ Μωϋσῆς καί ὁ Ἄαρων «ἔχοντες τήν ἱερωσύνην πολλά ἔπαθον», ἐνῶ ὁ Καϊάφας κατέχοντας τήν καθέδρα ὄλων τῶν ἀρχιερέων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης «ἐδίωξε καί κατέκρινε τόν Κύριον». Παρά ταῦτα ὁ Χριστός, τιμώντας τήν ἱερωσύνη του, «ἀφῆκεν αὐτόν ἱεραῖσθαι».

Γνωρίζω πολύ καλά ὅτι ἡ ποιμαντική ἐξασκεῖται στό παρόν, ἀλλά ἐπηρεάζεται ἀπό τό παρελθόν καί τό μέλλον. Τό παρελθόν συνίσταται στήν οἰκονομία τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ ὁ Χριστιανός πρέπει νά βίωση ἐσωτερικά τίς μεθελικιώσεις τοῦ Χριστοῦ, καί τό μέλλον συνίσταται στήν μέθεξι τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι, τό παρόν περιχωρεῖται ἀπό τό παρελθόν καί τό μέλλον, ὅποτε ἀποφεύγεται ἡ ἐκκοσμίκευση τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Ὄταν τό παρόν ἀποδεσμευεῖται ἀπό τό παρελθόν καί τό μέλλον, τότε ὁ ἄνθρωπος παραμένει ἀλύτρωτος καί ἀπογοητευμένος. Ὁ Μέγας Βασίλειος εἶναι χαρακτηριστικός στό σημεῖο αὐτό: «Οἱ τό παρόν διώκοντες, καί οὐ πρὸς τό μέλλον ἐνατενίζοντες, μισθωτοί καί οὐ ποιμένες εἰσὶ».

Ἐπίσης, γνωρίζω πολύ καλά ὅτι ὁ ἄνθρωπος, κυριαρχούμενος ἀπό τό βασανιστικό πρόβλημα τοῦ θανάτου, εἶναι μιά τραγική ὑπαρξις καί ἓνα δυσκολοκυβέρνητο ὄν. Τό πρόβλημα τοῦ θανάτου δέν εἶναι κάτι πού συνδέεται μέ τήν ἐξοδο τῆς ψυχῆς ἀπό τό σῶμα, ἀλλά ἓνα ὑπαρκτικό καί ἀκόμη, θά ἔλεγα, ἓνα βιολογικό γεγονός, πού τό ἔχουμε μέσα μας ἀπό τήν σύλληψή μας στήν κοιλία τῆς μητέρας μας. Ἡ ἀγωνία, ἡ ἀνασφάλεια, ἡ προσπάθεια γιά ἐπικράτηση, ἡ ἐπιδίωξις τῆς ἡδονῆς, τά

οικονομικά και πολιτικά συστήματα, οι ιδεολογίες, ή πλεονεξία, ή επιθυμία απόκτησης εξουσίας και πλούτου, κλπ. διαποτίζονται από τον θάνατο, που είναι το παράσιτο της ανθρωπίνης φύσεως και το παρέμβλητο μέσα στην κτίση. Έπομένως, όσο ο άνθρωπος δεν λύει αυτό το εσωτερικό και υπαρξιακό πρόβλημα, τόσο και είναι τραγική ύπαρξη. Όσο ο άνθρωπος δεν μπορεί να υπερβή τον θάνατο και δεν μπορεί και δεν γνωρίζει τον τρόπο να φθάση στην θέωση και να εκπληρώση τον βαθύ του σκοπό, τόσο και μεμψιμοιρεί. Όλα του φτάνει, όλα τον πειράζουν. Έτσι, σε τέτοια περίπτωση είναι δυσκολοκυβέρνητο όν. Και αυτό το αντιλαμβάνεται ο ποιμένας.

Αυτές οι δύο βασικές προϋποθέσεις της ποιμαντικής, ήτοι ότι είναι σοβαρή υπόθεση, άφοϋ σκοπός της είναι να οδηγήση τον άνθρωπο στην θέωση, και ότι ο άνθρωπος μετά την πτώση και την είσδυση του θανάτου στην ύπαρξή του είναι δυσκολοκυβέρνητος δείχνουν ότι ο ποιμένας, ιδιαιτέρως ο Έπίσκοπος, που είναι εις τύπον και τόπον του Χριστού, πρέπει να έχη δύναμη, έμπνευση, φωτισμό, όπως ο Μωϋσής, οι μεγάλοι Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, οι Απόστολοι και οι μεγάλοι Πατέρες της Έκκλησίας. Ο άγιος Γρηγόριος Νύσσης λέγει ότι ο Μωϋσής πριν δη τον Θεό δεν μπόρεσε να συμβιβάση δύο Ισραηλίτες που διαπληκτίζονταν, μετά όμως την θέα του Θεού στην φλεγόμενη και μή κατακαιομένη βάτο μπόρεσε να καθοδηγήση έναν σκληροτράχηλο και δύσκολο λαό προς την γή της επαγγελίας.

Αυτό όμως προϋποθέτει θυσία. Άλλωστε, αυτήν την έννοια έχει ή λέξη ιερεύς και άρχιερεύς. Ο Άββās Δωρόθεος, έρμηνεύοντας την φράση «ίερεία έμψυχα», λέγει ότι «ίερείόν έστι π̄αν τό άφιερωμένον εις θυσίαν Θεού». Μόνον θυσιαζόμενος ο Κληρικός μπορεί να ανταποκριθ̄ προς τό υψηλό έργο της όρθοδόξου ποιμαντικής.

*

Δέν έχω πρόθεση έδω να αναπτύξω την διδασκαλία της Έκκλησίας για την όρθόδοξη ποιμαντική. Η μικρή νύξη έγινε για να φανή ότι διακατέχομαι από βαθειά αίσθηση ευθύνης γι' αυτήν την μεγάλη άποστολή. Και ευχαριστώ τον Θεό που μέ τιμά μέ αυτό τό μεγάλο χάρισμα της διακονίας της αγάπης, αλλά και Τόν παρακαλώ να μέ βοηθήση, γιατί χωρίς Έκείνον δέν μπορεί τίποτε να πραγματοποιηθ̄. «Έάν μή Κύριος οικοδομήση οίκον, εις μάτην έκοπίασαν οι οικοδομοϋντες» (Ψαλμ. 126, 1).

Ευχαριστώ τον Θεό που μέ άνέδειξε σε αυτήν την ποιμαντική έπιστασία. Ευχαριστώ άκόμη και τούς ανθρώπους εκείνους που μου δίδαξαν την ποιμαντική. Δέν έννοώ μόνον τούς Καθηγητάς μου στην Θεολογική Σχολή της Θεσσαλονίκης, τούς όποιους και ευχαριστώ, αλλά κυρίως αυτούς που έξασκούν την ποιμαντική μέσα στον χ̄ωρο της Έκκλησίας.

Έμαθα εν πρώτοις την ποιμαντική στην Έδεσσα, όταν για δεκαπέντε όλόκληρα χρόνια ζούσα μέσα στο Έπισκοπείο μέ τον άείμνηστο Ρουμελιώτη Μητροπολίτη Έδέσσης Καλλίνικο και έβλεπα τον άγώνα του και την θυσία του υπέρ του ποιμνίου. Αγάπησε τούς Χριστιανούς μέχρι θανάτου. Στην συνέχεια την γνώρισα στην Ίερά Μητρόπολη Θηβών και Λεβαδείας, βλέποντας την θυσία και τούς κόπους, αλλά και την ευαισθησία στον άνθρωπινο πόνο του Μητροπολίτου Θηβών και Λεβαδείας κ. Ίερωνύμου. Γιά όκτώ όλόκληρα χρόνια έβλεπα τον τρόπο μέ τον όποιο διοικούσε την Άρχιεπισκοπή Αθηνών ο Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Έλλάδος Κύριος Σεραφείμ. Ωφελήθηκα από την προσέγγιση των σοβαρών θεμάτων που κάνει ο Μητροπολίτης Ίωαννίνων κ. Θεόκλητος, ό όποιος διακρίνεται για μία άσυνήθη θεολογική και φιλοσοφική διείδυση σε όλα τά σύγχρονα θέματα. Έπηρεάστηκα από τον ιεραποστολικό ζήλο του άειμνήστου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως κυρού Σεβαστιανού, την σοφία του Κοζάνης κ. Διονυσίου, τό φιλοκαλικό πνεϋμα του Κορίνθου κ. Παντελεήμονος, τον άγώνα και την άγωνία για την προσφορά της Έκκλησίας στον σύγχρονο μεταβαλλόμενο κόσμο πολλών Ίεραρχών. Θά μπορούσα να αναφέρω μερικούς ιεράρχας, αλλά δέν είναι ό χ̄ωρος και ό χρόνος κατάλληλος. Τό γεγονός είναι ότι ή Ίεραρχία της Έκκλησίας της Έλλάδος κοσμεϊται από πολλές μεγάλες προσωπικότητες, που

ἔχουν ποικίλα χαρίσματα.

Στόν ιδιαίτερο αὐτόν χώρο πού βρισκόμαστε αὐτήν τήν στιγμή καί γενικά στήν Μητρόπολη Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου πολλοί ἐργάστηκαν καί ἐργάζονται, ἐξασκοῦσαν καί ἐξασκοῦν μιὰ δυναμική ποιμαντική. Νά θυμηθῶ τούς κόπους πού καταβάλλει ἐδῶ καί τριάντα χρόνια στόν Νομό Αἰτωλοακαρνανίας ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αἰτωλίας καί Ακαρνανίας κ. Θεόκλητος. Τόν εὐχαριστῶ καί γιά τό ὅτι ἀνέλαβε καί τήν εὐθύνη τῆς Τοποτηρητείας. Στήν Μητρόπολη Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου προσέφεραν πολλά ὅλοι οἱ προκάτοχοί μου, μέ τά ιδιαίτερα χαρίσματά του ὁ καθένας, ὅπως ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαντινείας κ. Ἀλέξανδρος, ὁ ὁποῖος, ἀπό τίς πληροφορίες πού ἔχω, ἀνασυγκρότησε τήν Ἱερά Μητρόπολη, καί, βεβαίως, θά ἔχω τήν δυνατότητα νά δῶ ἀπό κοντά τό ἔργο τό ὁποῖο ἐπετέλεσε. Πολλά ἐκοπίασαν οἱ ἀοίδιμοι προκάτοχοί μου, ὅπως ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης κυρός Χριστοφόρος καί ἀείμνηστος κυρός Δαμασκηνός, γιά τούς ὁποίους πολλά ἔχω ἀκούσει, καθῶς ἐπίσης καί ὁ ἀμέσως προκάτοχός μου καί προσωπικός μου φίλος καί ἀδελφός Νικόδημος, ὁ ὁποῖος ἔφυγε πρόωρα ἀπό τήν ζωή αὐτήν, ἀφήνοντας μνήμη ἀγαθοῦ ἀνδρός, πού διακρινόταν γιά τήν ἀπλότητα, τήν ἀγάπη καί τήν ταπεινωση.

Ἐκτός ὁμως ἀπό τούς Μητροπολίτας καί πολλοί ἄλλοι Κληρικοί ἐκοπίασαν καί κοπιᾶζουν γιά νά λειτουργοῦν οἱ Ναοί, νά ὑπάρχουν ζωντανοί Χριστιανοί πού δοξάζουν τόν Θεό. Τό γεγονός ὅτι ἀπό τήν πόλη καί τήν περιφέρεια τῆς Ναυπάκτου ἀνεδείχθησαν πολλοί μοναχοί καί ἱερεῖς, πού ὑμνοῦν καί δοξάζουν τόν Θεό, εἶναι ἀποτέλεσμα κόπου καί θυσίας πολλῶν ἐργατῶν καί διακόνων τῆς Ἐκκλησίας. Ἰσχύει καί ἐδῶ ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ: «ἄλλοι (πρό ὑμῶν) κεκοπίακασιν, καί ὑμεῖς εἰς τόν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε» (Ἰω. δ', 38).

*

Πρέπει δημοσίως νά ὁμολογήσω ὅτι χαίρομαι πολύ γιά τό ὅτι ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ μέ τοποθέτησε Μητροπολίτη σέ αὐτήν τήν ἱστορική καί παλαιόφατο ἱερά Μητρόπολη. Ἡ πόλη τῆς Ναυπάκτου, ἀλλά καί ἡ Ἱερά Μητρόπολη Ναυπάκτου ἔχει πολύ μεγάλη ἱστορία. Πολλά μέ συνδέουν μέ αὐτόν τόν χώρο.

Πρῶτα-πρῶτα ὡς Ἡπειρώτης ἔχω στενοῦς δεσμούς μέ τήν Ναύπακτο. Εἶναι γνωστόν ὅτι πολλοί συνέδεσαν τήν ἴδρυση τῆς πόλεως μέ τήν κάθοδο τῶν Δωριέων, καθῶς ἐπίσης ἀπό τό τέλος τοῦ 9ου αἰῶνος ἡ Ναύπακτος ἦταν ἔδρα τῆς πολιτικῆς διοικήσεως τοῦ θέματος τῆς παλαιᾶς Ἡπείρου, ἀργότερα δέ ἔδρα τοῦ Δεσποτάτου τῆς Ἡπείρου. Ἀκόμη δέ μέχρι τόν 13ο αἰῶνα ἡ ἐπισκοπή Ἰωαννίνων ὑπήγετο στήν Ἀρχιεπισκοπή Ναυπάκτου. Ἐπειτα, μεγάλωσα καί τελείωσα τίς γυμνασιακές μου σπουδές στήν Ροῦμελη καί συγκεκριμένα στό Ἄγρινιο. Ἀπό τόν ἀείμνηστο Γέροντά μου, Μητροπολίτη Ἐδέσσης Καλλίνικο, ἄκουγα πάρα πολλά γιά τόν χώρο αὐτό καί γιά τήν εὐσέβεια τῶν Ρουμελιωτῶν, γιά τά Μοναστήρια καί τήν εὐλάβεια τῶν κατοίκων, γιά τήν θαυματουργική ἐπέμβαση τοῦ ἱεροῦ Πολυκάρπου, γιά τήν εὐλογία τῆς Παναγίας τῆς Προυσιώτισσας, τό καύχημα τῶν Ρουμελιωτῶν, γιά τό Μοναστήρι τῆς Ἀμπελακιώτισσας, γιά τόν μεγάλο ἱεραπόστολο καί ἰσαπόστολο Κοσμά τόν Αἰτωλό.

Πολλοί μοῦ εἶπαν ὅτι ἡ Ἱερά Μητρόπολη εἶναι μικρή γιά μένα. Αὐτό δέν μέ ἐνδιαφέρει, γιατί δέν συνήθισα νά μετρῶ τά πνευματικά πράγματα μέ τό στρέμμα, ἀλλά «μέ τῆς καρδιάς τό πύρωμα καί μέ τό αἷμα», ὅπως λέγει ὁ ποιητής. Στήν Ἐκκλησία ἔχουμε ἕναν ἄλλο τρόπο νά ὑπολογίζουμε τά γεγονότα καί τά πράγματα. Θέλω νά μέ πιστεῦσετε ὅτι ἔρχομαι στήν Ἱερά Μητρόπολη Ναυπάκτου μέ πολλή χαρά, ὄρεξη γιά δουλειά, μέ ἀγάπη. Δέν ἔχω κανέναν ἐνδοιασμό, οὔτε μικρότητες καί προκαταλήψεις. Δέν ἔχω πρόθεση νά ἀπομονώσω κανέναν ἐργάτη τῆς Ἐκκλησίας, οὔτε νά ἀποκλείσω κάποιο χάρισμα. Αἰσθάνομαι ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι Σῶμα Χριστοῦ καί ὅπως τό ἀνθρώπινο σῶμα ἔχει πολλά μέλη, μέ τήν ιδιαίτερη λειτουργικότητά τους, ἔτσι καί τό Θεανθρώπινο Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ἔχει πολλά χαρίσματα. Οἱ ἅγιοι Πατέρες διδάσκουν ὅτι κεφαλή τῆς κάθε τοπικῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος, εἰς τύπον καί τόπον τῆς πραγματικῆς Κεφαλῆς πού εἶναι ὁ

Χριστός, οί ὀφθαλμοί τοῦ Ἐπισκόπου εἶναι οἱ Κληρικοί, τά χέρια του ὅσοι ἔχουν διάθεση νά ἐργασθοῦν φιλόνητο γιά νά ἀπαλύνουν τόν ἀνθρώπινο πόνο, πόδια ὅσοι ἐργάζονται ἱεραποστολικά, καί ἡ κόμη τῆς κεφαλῆς, πού εἶναι ἡ ὠραιότητά της, εἶναι οἱ μοναχοί. Ἔτσι, μέσα στήν Ἐκκλησία δέν ὑπάρχουν διασπάσεις καί διαιρέσεις, ἀλλά ἐνότητα ἐν Χριστῷ.

Ἐπομένως, δέν ἔχω κανέναν ἐνδοιασμό, καμμία προκατάληψη. Θά ζητοῦσα καί τήν δική σας ἀγάπη, τήν χωρίς ἰδιοτέλεια καί ὑστεροβουλία. Ὅπως ἐγώ ἀποδέχομαι τήν κλήση τοῦ Θεοῦ, ἔτσι καί ἐσεῖς νά ἀποδεχθῆτε ἐμένα, ὥστε νά δοξάζεται ὁ Τριαδικός Θεός.

*

Πιθανόν μερικοί ἀπό σᾶς νά θέλετε αὐτήν τήν ὥρα νά προβῶ σέ ἐξαγγελία προγραμματικῶν δηλώσεων, γιά νά γνωρίσετε τίς διαθέσεις μου καί τό πρόσωπό μου. Αὐτό ὅμως δέν θά τό κάνω, ἀφ' ἐνός μὲν γιατί ἡ ποιμαντική ἐπιστήμη, γιά τήν ὁποία ἀναφέρθηκα προηγουμένως, εἶναι ἕνα μακρὸν χρέος πού δέν ἐκπληρώνεται, ἀφ' ἑτέρου δέ γιατί ὁ Ἐπίσκοπος δέν εἶναι κοσμικός ἄρχοντας πού πρέπει νά προβαίνει σέ προγραμματικές δηλώσεις γιά νά λάβῃ ψῆφο ἐμπιστοσύνης. Ὅλο τό ἔργο τοῦ Ἀρχιερέως εἶναι δεδομένο, διότι ἀπορρέει ἀπό τήν ἀρχιερωσύνη τοῦ Χριστοῦ, καί γι' αὐτό τόν Χριστό πρέπει νά μιμῆται στήν ζωὴ του. Ὅποτε, ἡ μόνη ἐξαγγελία εἶναι ὅτι, κατὰ τό πρότυπο τοῦ Χριστοῦ, θά θυσιάζομαι γιά τό ποίμνιο.

Ἄν καί δέν ἔχω σκοπὸ νά ἀναφερθῶ στό τί θά κάνω κατὰ τήν διακονία μου ὡς Ἀρχιερεὺς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, θά ὑπογραμμίσω ὅμως πῶς σκέπτομαι, ποιά εἶναι ἡ ἀτμόσφαιρα στήν ὁποία κινούμαι, πού δέν εἶναι διαφορετικὴ ἀπὸ τήν θεολογία τῆς Ἐκκλησίας. Ἔτσι θά γνωρίσετε καλύτερα τό πρόσωπό μου. Ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ νά ὑπογραμμίσω ἐντελῶς τηλεγραφικὰ δέκα βασικὲς σκέψεις μου. Εὐτυχῶς αὐτές τίς σκέψεις τίς ἔχω διατυπώσει δημόσια καί δέν μπορῶ νά ἀποστασιοποιηθῶ ἀπὸ αὐτές, οὔτε φυσικά νά ἐξασκήσω μιὰ ὀρθολογιστικὴ καί εὐσεβιστικὴ ποιμαντικὴ.

Πρῶτον. Βασικὴ μου ἐπιδίωξη εἶναι ἡ διαφύλαξη τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως καί τῶν δογμάτων, ὅπως ὑπογράμμισα κατὰ τόν χειροτονητήριό μου. Τὰ δόγματα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἔκφραση τῆς θείας Ἀποκαλύψεως πού δόθηκε ἀπὸ τόν Θεὸ στους θεομένους, δηλαδή τους Προφήτας, Ἀποστόλους, Πατέρας καί γενικά σέ ὅλους τους ἁγίους. Ἀλλοίωση τῶν δογμάτων συνιστᾷ ἀλλοίωση τῆς θεραπείας τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ κάθε Ἐπίσκοπος δέν εἶναι μόνον Ἐπίσκοπος τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, καί γι' αὐτό ἔχει εὐθύνη γιά ὅλα τὰ θέματα πού τὴν ἀπασχολοῦν. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος θά πῆ: «πάσης μὲν οὖν τῆς Ἐκκλησίας φροντιστέον, ὡς Χριστοῦ σώματος». Ὁ δογματικὸς μινιμαλισμὸς, ἡ ἀπώλεια τῆς ὀρθοδόξου αὐτοσυνειδησίας καί ἰδιαιτερότητος συνιστοῦν τραγικὰ θεολογικὰ σφάλματα.

Δεύτερον. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι ἕνα ἀνθρώπινο σωματεῖο, ἀλλὰ τὸ Θεανθρώπινο Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Κανεὶς δέν μπορεῖ νά τὴν ὑποβιάσῃ σέ ἕνα νομικὸ ἴδρυμα, μέ νομικὴ συγκρότηση, κανεὶς δέν μπορεῖ νά τὴν ἰδιοποιηθῆ. Ἀκόμη, ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι τὸ λεγόμενον μυστικὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τὸ πραγματικὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Λέγεται αὐτὸ γιατί στήν Δύση μέ τήν σχολαστικὴ θεολογία, ὕστερα ἀπὸ διάφορες διεργασίες, κατέληξαν στό νά τονίζουν τὴν διάκριση μεταξύ τοῦ «ἀληθινοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ», πού εἶναι ἡ θεία Εὐχαριστία, ὁ εὐχαριστιακὸς ἄρτος, καί τοῦ «μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ», πού εἶναι ὁ διοικητικὸς ὀργανισμὸς, κεφαλὴ τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ Πάπας. Στὴν ὀρθόδοξη ἀντίληψη δέν ὑπάρχει αὐτὴ ἡ σχολαστικὴ διάκριση, ἀφοῦ μιλώντας γιά Ἐκκλησία ἐννοοῦμε τρία πράγματα, ἤτοι τὸ Θεανθρώπινο Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, πού προσέλαβε ἀπὸ τὴν Παναγία, τὸν εὐχαριστιακὸ ἄρτο καί τους ἁγίους, πού, κατὰ διαφόρους βαθμούς, μετέχουν τοῦ Χριστοῦ. Ἐπίσης, ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι μιὰ Ἐκκλησία, ἀλλὰ ἕνα πνευματικὸ Νοσοκομεῖο, πού θεραπεύει τὴν νοσοῦσα προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν ὁ σύγχρονος ἀπογοητευμένος ἄνθρωπος, ἐνῶ προσβλέπει στήν Ἐκκλησία ὡς ἀντὶ σέ νοσοκομεῖο, συναντᾷ ἕνα πολυτελέστατο ξενοδοχεῖο,

ἀπογοητεύεται. Καί, όταν πλησιάζη τούς ιερείς ως ιατρούς καί συναντᾶ στοχαστάς καί κοινωνιολόγους, ἀγωνιᾷ περισσότερο.

Τρίτον. Οἱ Πρεσβύτεροι δέν εἶναι ἀπλῶς οἱ ἐντολοδόχοι τοῦ Ἐπισκόπου, ἀλλά οἱ πολύτιμοι συνεργάτες του. Ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος ὀνομάζει τούς Ἱερεῖς «ἀξιονόμαστον πρεσβυτέριον, τοῦ Θεοῦ ἄξιον» καί λέγει ὅτι συνδέονται μέ τόν Ἐπίσκοπο «ὡς χορδαί κιθάρα». Μόνον μέ τήν ὁμόνοια καί τήν σύμφωνη ἀγάπη μεταξύ Ἐπισκόπου καί πρεσβυτέρων «Ἰησοῦς Χριστός ἄδεται». Ἡ κιθάρα δέν ἀποτελεῖται ἀπό μία χορδή, γιατί τότε δέν θά ὑπῆρχε ἀρμονία. Ἔτσι, καί τό καινὸ ἄσμα τοῦ Χριστοῦ ἀπαιτεῖ συγχορδία Ἐπισκόπου καί Πρεσβυτέρων. Ἄλλωστε, τό συνοδικό σύστημα δέν λειτουργεῖ μόνον στό ἐπίπεδο τῶν Ἐπισκόπων, ἀλλά καί στήν σχέση μεταξύ Ἐπισκόπων καί Πρεσβυτέρων, σέ κάθε Μητρόπολη, καί στήν συνύπαρξη Πρεσβυτέρων καί λαϊκῶν σέ κάθε Ἐνορία. Σέ ὅλα τά ἐπίπεδα πρέπει νά λειτουργῇ ὀρθόδοξα ὁ συνοδικός θεσμός, ἀνάλογα μέ τά χαρίσματα κάθε μέλους. Ὁ Ἐπίσκοπος, κατά τίς ἀποστολικές διαταγές, εἶναι ἕνας κυβερνήτης πλοίου. Καί ὅπως δέν νοεῖται κυβερνήτης χωρίς πλήρωμα, ἔτσι δέν νοεῖται Ἐπίσκοπος χωρίς τούς στενοὺς συνεργάτες του, πού εἶναι οἱ Πρεσβύτεροι. Εἶναι χαρακτηριστικός ὁ λόγος τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν: «Ὅταν δέ συναθροίζης τήν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν, ὡς ἄν κυβερνήτης νηὸς μεγάλης μετ' ἐπιστήμης πάσης κέλευε ποιεῖσθαι τὰς συνόδους...».

Τέταρτον. Οἱ λαϊκοὶ μέσα στήν Ἐκκλησία δέν εἶναι τά μέλη ἐκεῖνα πού δέν ἔχουν κανένα χάρισμα, ἀλλά τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας καί τά μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ πού ἔχουν τά δικά τους χαρίσματα. Βέβαια, δέν εἶναι ποιμένες τοῦ λαοῦ, ἀλλά ἔχουν τό χάρισμα νά ποιμαίνονται. Πέρα ἀπό ὅλα τά ἄλλα, οἱ λαϊκοί, ὡς μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἶναι μάρτυρες καί ὁμολογητές τῆς ἀληθείας, ἀποτελοῦν τήν «ἀγρυπνοῦσα συνείδηση» τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ Κληρικοί ἐκφράζουν τήν ὀρθόδοξη συνείδηση πού ἔχει τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά ταυτόχρονα καλλιεργοῦν καί ἐνεργοποιοῦν αὐτήν τήν «ἀγρυπνοῦσα συνείδηση τοῦ λαοῦ». Ἔτσι, λοιπόν, γίνεται φανερό ὅτι ὁ λαός στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία δέν εἶναι ἐκεῖνος πού στερεῖται χαρίσματος, ἀλλά «ἡ θεωρητικὴ τάξις» μέσα στήν Ἐκκλησία, ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης. Χωρίς αὐτόν τόν ὀρθόδοξο λαό δέν μπορεῖ νά σταθῇ καμμιά Ἐκκλησία.

Πέμπτον. Οἱ μοναχοὶ δέν εἶναι κάποιοι ἰδιότροποι ἄνθρωποι πού ἀπό ἰδιορρυθμία βγῆκαν ἀπό τίς πόλεις καί κατοικοῦν μέσα σέ μερικά Μοναστήρια, ἀλλά «οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ», κατά τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο, «οἱ εὐαγγελικῶς ζῶντες», κατά τόν Εὐάγριο τόν Ποντικό, «οἱ μάρτυρες τῆ προαιρέσει», κατά τόν Μέγα Ἀθανάσιο, οἱ συνεχιστές τῆς μαρτυρικῆς Ἐκκλησίας, κατά τόν ἅγιο Συμεῶν τόν νέο Θεολόγο, ἡ κόμη πού κοσμεῖ τήν κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, κατά τόν ἅγιο Γρηγόριο Νύσσης, ἐπειδὴ νεκρώθηκαν κατά κόσμον καί δοξάζουν τήν κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας. Δέν πρέπει νά ὑπάρχη διάσταση μεταξύ μοναχικοῦ καί ἐγγάμου βίου, γιατί τότε οὔτε ἀληθινὸς μοναχισμὸς λειτουργεῖ, οὔτε ἀληθινὸς ἔγγαμος βίος. Ἐπίσης, δέν πρέπει νά ὑπάρχη διάσταση μεταξύ τῶν Μοναστηριῶν καί τῶν Ἐνοριῶν. Οἱ Ἐνορίες τροφοδοτοῦν τά Μοναστήρια καί τά Μοναστήρια βοηθοῦν ποικιλοτρόπως τίς Ἐνορίες. Εἶναι γνωστὸ ὅτι ἡ μοναχικὴ ζωὴ ἐκφράζεται ἀπὸ τό ἡσυχαστικὸ πνεῦμα τῆς Ὀρθόδοξου Παραδόσεως. Καί ξέρουμε πολὺ καλά ὅτι οἱ ἄνθρωποι σήμερα, ταραγμένοι ἀπὸ λογισμοὺς καί ὑπαρξιακά προβλήματα, ἀναζητοῦν τόν ἡσυχαστικὸ τρόπο ζωῆς, ὅπως διασώζεται στὰ Ὀρθόδοξα Μοναστήρια. Γι' αὐτὸ ὁ Ὀρθόδοξος πατερικὸς Μοναχισμὸς, μέ τήν ἡσυχαστικὴ παράδοση καί τήν φιλανθρωπικὴ δράση, εἶναι ἀπαραίτητος σήμερα, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά.

Ἔκτον. Ἡ θεολογία, πού εἶναι ἡ ἀληθινὴ πίστις τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδή ὁ θεολογικὸς λόγος, ἔχει σοβαρότητα καί πρέπει μέσα στό κλίμα τῆς σοβαρότητος νά προσφέρεται στὸν λαό. Ὁ ἐκκλησιαστικὸς λαϊκισμὸς, πού συνδέεται μέ τίς δημόσιες σχέσεις καί ἀποβλέπει στίς ἐντυπώσεις γιὰ προβολή, δέν προσφέρει τίποτε τό καλὸ στήν σύγχρονη ἐποχὴ. Στήν περίπτωση αὐτῆ, ἀντὶ ὁ θεολογικὸς λόγος νά εἶναι ὄντολογικὸς γίνεται περιγραφικὸς. Ὁ ἐκκλησιαστικὸς λαϊκισμὸς συνδέεται ἀκόμη μέ τήν ἀποσπασματικὴ χρῆση τῶν ἀληθειῶν τῆς πίστεως. Ἀλλά αὐτὴ ἡ ἀποσπασματικὴ χρησιμοποίησις τῆς πίστεως, γιὰ ἰδιαίτερους συμφεροντολογικοὺς σκοποὺς, εἶναι

προδοσία της πίστεως. Ἐπειδή στήν σημερινή ἐποχή ὑπάρχει μεγάλη συνθηματολογία, ἀκόμη καί σέ θεολογικά καί ἐκκλησιαστικά ζητήματα, γι' αὐτό εἶναι ἀπαραίτητη ἡ προσφορά σοβαροῦ θεολογικοῦ λόγου, πού ἀποδεσμεύεται ἀπό φανατισμούς καί ἀπολυτοποιήσεις μερικῶν πλευρῶν.

Ἔβδομον. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος δέν ἔχει τόσο ἀνάγκη τῆς ἀπολογητικῆς, ἀλλά τῆς ποιμαντικῆς. Εἶναι γνωστό ὅτι ἄλλο εἶναι τό ἔργο τῆς ἀπολογητικῆς καί ἄλλο τό ἔργο τῆς ποιμαντικῆς. Ἡ ἀπολογητική, τόσο ὡς περιεχόμενο, ὅσο καί ὡς τρόπος ἔκφρασης, εἶναι δημιούργημα τῆς Δύσεως, ἀφοῦ συνδέεται μέ τήν μεταφυσική καί μέ τόν ὀρθό λόγο, διά τοῦ ὁποίου ἐπιδιώκεται νά πεισθοῦν οἱ ἀντίθετοι. Χωρίς νά ἀποκλείω σέ μερικά σημεία τήν λελογισμένη χρήση τῆς ἀπολογητικῆς, πιστεύω ὅτι ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, ἀκόμη καί αὐτός ὁ ἄθεος, χρειάζεται σωστή καί ὀρθόδοξη ποιμαντική. Φυσικά, ἡ ποιμαντική εἶναι προσφορά τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ λόγου αὐθεντικά καί γνήσια, εἶναι ἡ θεραπεία τόσο τῶν ψυχικῶν ὅσο καί τῶν σωματικῶν ἀναγκῶν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου. Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νά ἐνδιαφέρεται γιά τίς σωματικές ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά περισσότερο πρέπει νά δώση προτεραιότητα καί σημασία στήν λύση τῶν ἐσωτερικῶν ὑπαρξιακῶν προβλημάτων. Αὐτό ἐπιτυγχάνεται μέ τήν προσφορά τοῦ θεολογικοῦ λόγου. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ἐκφράζει αὐθεντικά αὐτήν τήν ἀλήθεια. Λέγει: «Λόγῳ παλαίει πᾶς λόγος, βίῳ δέ τίς;»

Ὅγδοον. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι καί λέγεται ἀποστολική γιατί στηρίζεται στό θεμέλιο καί τήν Ἀποκάλυψη πού δόθηκε στούς Ἀποστόλους. Ταυτόχρονα εἶναι καί πατερική, ἀφοῦ οἱ Πατέρες εἶναι οἱ διάδοχοι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὄχι μόνον στήν σειρά τῶν χειροτονιῶν, ἀλλά καί στήν χάρη, τήν θεωρία καί τήν θεολογική γνώση. Γι' αὐτό, οἱ Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νά ἀσκοῦν πατερικό ἔργο, νά μιμοῦνται τόν τρόπο πού ἐργάζονταν οἱ ἅγιοι Πατέρες. Εἶναι γνωστό καί ἔχει ὑπογραμμισθῆ ἀπό ὀρθόδοξους θεολόγους, ὅτι οἱ ἅγιοι Πατέρες μελέτησαν τά ὄντολογικά, κοσμολογικά καί ὑπαρξιακά προβλήματα τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων καί ἀπάντησαν σέ αὐτά μέ βάση τήν θεία Ἀποκάλυψη. Ἔτσι, τό ἔργο τους ἦταν δημιουργικό. Αὐτό χρειάζεται καί ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος. Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νά βλέπῃ τά προβλήματα καί τά ἐρωτήματα τῶν συγχρόνων ἀνθρώπων καί νά δίδῃ ἀπαντήσεις σέ αὐτά. Ἡ Ἐκκλησία δέν πρέπει νά παρασύρεται στήν παρακολούθηση τῶν διαφορῶν γεγονότων οὔτε νά μιμῆται τίς διαφορές κοσμικές ἐνέργειες, γιατί αὐτό συνιστᾷ ἐκκοσμίκευση, ἀλλά πρέπει νά βλέπῃ τά φαινόμενα στό βάθος, νά τά κρίνῃ θεολογικά καί νά τά ἐκκλησιοποιῇ.

Ἐνατον. Τό ἐκκλησιαστικό ἔργο εἶναι ἀπό τήν φύση καί τήν ἀποστολή του ἐνοποιητικό. Ἡ Ἐκκλησία ἐνώνει καί δέν διαιρεῖ. Παρατηροῦμε ὅτι πάντοτε, ἀλλά καί στήν σύγχρονη ἐποχή ὁ ἄνθρωπος ὡς ἀτομιστής ρέπει πρός τίς διαιρέσεις, τίς θρησκευτικές, πολιτικές, κοινωνικές ὁμαδοποιήσεις. Πρέπει νά ποῦμε ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀγκαλιάζει ὅλα τά προβλήματα τοῦ λαοῦ, ἀσχολεῖται μέ ὅσα τόν ἐνδιαφέρουν, ἀλλά ποτέ δέν κομματίζεται. Εἶναι ἡ μάνα ὅλων. Ἡ Ἐκκλησία εἰσέρχεται ἀπό ἀγάπη καί φιλανθρωπία στήν διηρημένη κοινωνία, ὄχι γιά νά συντηρῇ τήν διαίρεση, ἀλλά γιά νά τήν ὀδηγῇ στήν ἐν Χριστῷ ἐνότητα.

Δέκατον. Ἄφησα τελευταῖο, ὡς σοβαρό, τό θέμα τῆς νεότητος. Οἱ νέοι δέν εἶναι ἀπλῶς ἡ ἐλπίδα τοῦ μέλλοντος, ἀλλά ἡ δυναμικότητα τοῦ παρόντος. Χωρίς τήν παρουσία τῶν νέων ἐπικρατεῖ μιά στασιμότητα, μιά συμβιβαστική ζωή. Αἰσθάνομαι ἰδιαίτερη ἀγάπη πρός τοὺς νέους, ὄχι μόνον γιατί γιά πολλά χρόνια ἀσχολήθηκα μέ αὐτούς, ἀλλά κυρίως γιατί στίς ἀναζητήσεις τῶν νέων βρίσκω τήν οὐσία τῆς ὀρθοδόξου ζωῆς, πού δέν συνδέεται μέ τοὺς συμβιβασμούς, τήν συμφεροντολογική ἀντιμετώπιση τῶν θεμάτων, τήν στασιμότητα. Ἡ ὀρθόδοξη διδασκαλία εἶναι νέα, ἐπαναστατική, ὑπαρξιακή, ἀσυμβίβαστη, διαποτίζεται ἀπό τήν ἀνεσιτιότητα καί τόν ἔρωτα. Ἀκριβῶς ὅλα αὐτά τά γνωρίσματα συνδέονται καί μέ τήν νεανική ἡλικία. Γι' αὐτό, μόνον οἱ νέοι στήν ψυχή καί τήν καρδιά μποροῦν νά καταλάβουν τό νέο πού προσφέρει ἡ Ὁρθοδοξία στήν αὐθεντική της ἔκφραση. Γι' αὐτό καί μοῦ ἀρέσει πολύ νά συζητῶ μέ νέους ἀνθρώπους, πού ζητοῦν νόημα ζωῆς.

Αὐτή μέσα σέ γενικές γραμμές εἶναι ἡ ἀτμόσφαιρα στήν ὁποία κινοῦμαι καί ἐργάζομαι, ὅπως τήν ἔχω διατυπώσει ἀναλυτικότερα σέ ὅλα τά γραπτά μου κείμενα, πού δημοσίως κατέθεσα στόν λαό

τοῦ Θεοῦ. Ἔκανα μιά ἔκθεση τοῦ ἑαυτοῦ μου, σᾶς τόν παρουσίασα γυμνό ἐνώπιόν σας. Δέν ἔχω τίποτε ἄλλο νά κρύψω, ὥστε νά πολιτευθῶ κατά διαφορετικό τρόπο. Θέλω ὅμως καί τήν δική σας εἰλικρινή συμπαράσταση. Θά πῶ κάτι κοινότυπο. Σᾶς δίνω τήν καρδιά μου καί ζητῶ τήν δική σας. Σκοπός μου εἶναι νά ἐνθρονισθῶ ὄχι σέ ὑψηλούς καί μετέωρους θρόνους, ἀλλά μέσα στήν καρδιά σας. Δέν ἐπιζητῶ δόξες καί μεγαλεῖα, οὔτε ἐνδύματα πολυτελεῖ, ἀλλά τήν δική σας δόξα, θέλω νά περιβληθῶ τά ἐνδύματα τῆς ἀγάπης σας, τῆς φιλοθεΐας καί φιλανθρωπίας σας.

*

Τελειώνοντας δέ αὐτόν τόν σύντομο ἐνθρονιστήριο λόγο αἰσθάνομαι τήν ἀνάγκη νά ἐπαναλάβω τόν λόγο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «Πόθεν οὖν ἄρξομαι καταρτίζειν ὑμᾶς ἀδελφοί;... Τί πρῶτον εἶπω ἢ τί μέγιστον; Τί μάλιστα συμφέρον ταῖς ὑμετέραις ψυχαῖς, ἢ τί τῶ παρόντι καιρῶ χρησιμότατον;... τί τοῦ ἡμετέρου λόγου τό κάλλιστον; Ἡ εἰρήνη. Προσθήσω δ' ὅτι καί τό λυσιτελέστερον. Τί δέ τό αἴσχιστόν τε καί βλαβερώτατον; Ἡ διχόνοια».

Ζητῶ βοήθεια ἀπό τόν Τριαδικό Θεό γιά τό μεγάλο αὐτό ἔργο τῆς εἰρήνης. Ζητῶ τίς πρεσβεῖες τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας, τίς πρεσβεῖες τῶν ἁγίων, ἰδιαίτερος τοῦ ἁγίου Ἱεροθέου, τοῦ ἱεροῦ Πολυκάρπου, τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ ἁγίου Νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις, τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, τοῦ ὁσίου Δαυίδ τοῦ Γέροντος.

«Ὁ δέ Θεός τῆς εἰρήνης, ὁ καταλλάξας ἡμᾶς ἑαυτῷ διά τοῦ σταυροῦ, διά τῆς ἁμαρτίας πολεμωθέντας... ὁ καί τά μεγάλα ποίμνια καταρτίζων, καί τά μικρά μεγαλύνων διά τῆς χάριτος, αὐτός, κατά τό πλῆθος τῆς ἑαυτοῦ χρηστότητος, ἡμᾶς μέν παρακαλέσαι παρακλήσει πολλῇ, καί εἰς τά ἔμπροσθεν ἄγιοι συμποιμαίνων καί διασώζων τό ποίμνιον· ὑμᾶς δέ καταρτίσειεν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν... καί τῆς ἐκεῖθεν τρυφῆς καταξιώσειεν, ἔνθα πάντων εὐφραينوμένων ἡ κατοικία...» (Γρηγόριος Θεολόγος).

«Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καί ἀγάπη μετά πίστεως ἀπό Θεοῦ πατρός καί Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ χάρις μετά πάντων τῶν ἀγαπώντων τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν ἐν ἀφθαρσίᾳ· ἀμήν» (Ἐφεσ. στ', 23-24).